

¹Feladatok

a P-modell saját eljárásainak az alkalmazására

Az alábbi feladatokban, *pontokon, egyeneseken szakaszokon*, stb. a P-modellen felvett pontot H-egyenest, H-szakaszt, stb. *tengelyes tükrözésen* egy alakzatnak egy adott H-egyenesre, ill. H-szakaszra –mint körívekre vett inverzióját értünk.

1. Készítsünk egy vagy több olyan modellt, amely az itt [P-modell eszközök.ggb](#) bemutatott eljárások mindegyikét alkalmazza.
2. Legyen adott az AB szakasz, valamint egy tetszőlegesen adott e egyenesen egy tetszőleges A' pont. Adjuk meg e -nek azt a B'_1 és B'_2 pontját, amelyekre teljesül, hogy $A'B'_1$ és $A'B'_2$ egybevágó (egyenlő) AB -vel. (Használjuk a saját eljárását.)
3. Legyen adott az A és az O pont, továbbá egy O -ra illeszkedő t egyenes. Legyen A' az A pontnak a t -re vonatkozó tükröképe. Mi az A' pontok mértani helye, ha t felveszi az összes lehetséges helyzetét? (Javasoljuk, hogy a t egyenes O -tól különböző pontja legyen a k alapkör vonalara illeszkedő *végtelen távoli* -pont. Ezt a Pont[k] paranccsal, vagy ha már adott a P-modellen egy pont, akkor ezt a paranccsal illeszthetjük k -ra.)
Ugyanezt a feladatot így is fogalmazhatjuk: keressük azt az adott A pontra illeszkedő vonal-alakzatot, amely szimmetrikus az O -ra illeszkedő összes egyenesre. Ezt nevezzük az O középpontú, A kerületi pontú *körnek*.
4. Legyen s egy O középpontjával és A kerületi pontjával adott kör. (Ezt a saját eljárással adjuk meg.) Mutassuk meg², hogy az A pont bármely O -ra illeszkedő egyenesre vonatkozó tükröképe ugyancsak illeszkedik s -re, vagyis s valóban szimmetrikus a középpontjára illeszkedő egyenesekre.
5. Oldjuk meg a 2. feladatot a eljárás felhasználásával.
6. Legyen s az AB átmérőjű kör, C egy s -re illeszkedő pont. Vizsgáljuk meg, hogyan függ a $\gamma = \angle ACB$ szög nagysága a C pont megválasztásától!
7. Mi azon pontok mértani helye a P-modellen, ahonnan egy adott szakasz derékszög alatt látszik?
8. Adjunk meg egy e egyenest az A, B pontokkal, majd egy ezen mozgó, az AB szakasszal egybevágó CD szakaszt. Legyen t_C és t_D az e -re merőleges C -re ill. D -re illeszkedő egyenes. Mutassuk meg, hogy a sík bármely P pontjának a t_C -re vett majd ennek a t_D -re vett P' képe *nem függ* a C pont megválasztásától. (Csak az AB szakasztól, és a tükrözések sorrendjétől függ) Ezért a $P \rightarrow P'$ hozzárendelést nevezhetjük az AB irányított szakasz menti eltolásnak.
9. Vizsgáljuk meg, hogy igaz-e P-modellen az euklideszi geometriából ismert $PP' = 2AB$ összefüggés! (Pl. vegyünk fel egy-egy P ill. P' középpontú, AB sugarú kört.)

¹ Ha így definiáljuk a kört, akkor ebben a definícióban elkerültük a távolság fogalmát. Mindössze azt használtuk ki, hogy egy szakasz egybevágó a tengelyes tükröképével.

² A „mutassuk meg” felszólítás a matematikai feladatokban általában a „bizonyítsuk be” szinonimája. Itt és a továbbiakban csak az adott probléma (vizuális, vagy numerikus) szemléltetését jelenti.